

utrikespolitikens historia« for aarene 1697–1721 (1952). Et repræsentativt udvalg af afhandlinger »Från Sveriges stormaktstid« er udgivet i 1966.

Trods de vigtige bidrag til dansk historie i de her anførte skrifter er Jerker Rosén dog bedst kendt blandt danske historikere ved hans meget kompetente og fint afstemte universitetsgrundbog »Sveriges historia I. Tiden före 1719« (1962 og senere udgaver). I sine sidste aar paatog han sig ogsaa at forfatte knappe verdenshistoriske grundbøger, afpasset til svenske universitetskrav. Men forskningsmæssigt var han stærkt engageret i en ny stor opgave: en grundlæggende fremstilling af hans universitets oprettelse og ældste historie; bind 1, frem til 1709, kom punktlig til 300-aarsjubilæet 1968, men derefter maatte han ogsaa overtage det næste bind om det 18. aarh. Her viste han, at ogsaa lærdomshistorien mestrede han. – En fuldstændig bibliografi over Jerker Roséns skrifter er meddelt i festskriftet »Historia och samhälle. Studier tillägnade Jerker Rosén« (1975).

Jerker Rosén var en meget alsidig, kundskabsrig og utrættelig arbejdsom historiker, kritisk prøvende, men fast i sine konklusioner, der viste udpræget sans for det konkrete og væsentlige, pligtopfyldende i sit embede og al sin færd som faa, ubestikkelig som forsker og personlighed med et stille lune og et venligt og undseligt smil bag al sin saglighed.

Aksel E. Christensen

Lawrence D. Steefel

25.6.1894 – 28.10.1976

Den amerikanske historiker *Lawrence D. Steefel* døde i Minneapolis den 28. oktober 1976, godt 82 år gammel. Han fik sin Ph.D. fra Harvard i 1923 på en afhandling om det slesvig-holstenske problem. Afhandlingen vandt året efter Toppan-prisen, og den blev grundlaget for udarbejdelsen af Steefel's hovedværk »The Schleswig-Holstein Question«, der udkom i serien Harvard Historical Studies i 1932. Som det var tilfældet med Steefel's andet større værk, »Bismarck, the Hohenzollern Candidacy, and the Origins of the Franco-German War of 1870« (1962), er der tale om en sammenfatning og nyinterpretation af en mængde detailstudier i lyset af nypublicerede kilder, et forhold, der i kombination med et stort overblik, en geografisk og følelsesmæssig afstand til det kontroversielle spørgsmål, flid og en dyb forståelse for de grundlæggende forhold i international politik resulterede i skabelsen af to klassikere inden for den diplomatiske historieskrivning.

»The Schleswig-Holstein Question« er stadig »klassikeren«, hvad angår det dansk-tyske spørgsmål 1863–64 som et led i den europæiske storpolitik. Værket blev til på opfordring af Steefel's læremester ved Harvard, Robert H. Lord, som selv var en stor kender af den europæiske storpolitik i 19. årh. Arbejdet medførte flere års ophold i Europa, hvorved der knyttedes mange frugtbare forbindelser til europæiske forskere, og Steefel var så sent som i sommeren 1976 gæst i København. Hans arbejde med det slesvig-holstenske problem medførte også indsigt i forskellige skandinaviske forhold, og Steefel blev i slutningen af 1940'erne den første leder af University of Minnesota's »Scandinavian Area Program«, hvorved der knyttedes endnu flere forbindelser til Danmark og Norden.

Hans arbejde med det slesvig-holstenske problem bygger bl. a. på selvstændige kildestudier i de involverede stormagters arkiver samt i København og desuden på diskussioner med en række europæiske historikere. Sir Adolphus Ward, Friedrich Meinecke, Alfred Stern, Aage Friis og Knud Fabricius blev involveret. Steefel måtte lære sig at læse dansk, og hans greb om den danske historiske litteratur, især Niels Neergaards »Under Junigrundloven«, som han anså for at være den bedste behandling af problemet, var

sikkert. I Steefel's værk er det ikke en lille landstrimmels skæbne eller et afsnit i en eller anden national historie, der undersøges, men en kort og afgørende fase i det europæiske stormagtssystem, hvor småstaten Danmark kom til at spille en uvant rolle. Denne grundkonception af problemet, som nu er over 45 år gammel, har i årenes løb kun vundet i aktualitet. Man må forvente, at Steefel's værk, som allerede har været grundlæggende for to historikergenerationers opfattelse af det slesvig-holstenske problems europæiske baggrund, vil blive en ny inspirationskilde for småstatsforskningen i forbindelse med Danmarks udenrigspolitiske position i Europa og i verden.

Poul v. Linstow

MEDDELELSER

Datini-instituttets studieuger i Prato.

»Istituto Internazionale di Storia Economica Francesco Datini« i Prato har siden 1969 hvert år i april eller maj arrangeret studieuger, hvor forskellige emner – normalt inden for perioden 13.–18. århundrede – er blevet drøftet. De to første møder drejede sig om uldhandel og uldproduktion, ganske rimeligt i betragtning af stedet, idet byen er et vigtigt centrum for uldhandel. Derefter har man taget temaer som produktivitet og teknologi, kredit, banker og investeringer, transport og økonomisk udvikling, efterspørgsel og forbrug, møntvæsenets betydning indenfor økonomien, bruttonationalprodukt og offentlige finanser samt endelig i 1977 investeringer og bykultur.

Studieugerne ledes af Fernand Braudel, og det er især franske, italienske, engelske og polske historikere, der deltager. Der er vel mellem 100 og 200 mennesker til stede under møderne, og der er gode muligheder for diskussion. Deltagelsen er åben for forskere og studerende. Den er gratis (studerende har mulighed for at søge tilskud til rejse og ophold), og som deltager får man de i forvejen mangfoldiggjorte indlæg, der både er vigtige i forbindelse med selve mødet, men også bevarer deres værdi, idet akterne dels er forsinkede og dels ret kostbare. Foreløbig er der kommet to bind »Atti«: 1. *La Lana come Materia Prima* og 2. *Produzione Commercio e Consumo dei Panni di Lana nei Secoli XII–XVII* (c. 400 og c. 720 sider, Firenze, Olschki, 1974 og 1976; pris: Lit. 28.000 og 58.000).

Undertegnede har deltaget i to af studieugerne og kan oplyse, at det er et sjældent stimulerende miljø, hvis niveau sættes af instituttets ledelse, bl. a. C. M. Cipolla, H. Kellenbenz, R. Lopez, P. Mathias, A. Tenenti, Ch. Verlinden og Ch. Wilson. Provinsbyens overkommelige størrelse gør de uformelle kontakter nemme at etablere, og der er gode muligheder for under behagelige former at drøfte faglige emner med udenlandske kolleger.

Ovenstående notits er skrevet for at gøre fagfæller opmærksomme på de forhåndenværende muligheder. Emnet for den 10. studieuge i 1978 (7.–12. april) er »Udvikling og underudvikling i Europa og udenfor Europa fra 13. århundrede til den industrielle revolution«. Nærmere oplysninger kan fås i instituttets kontor, Palazzo Crocini, Via Luigi Muzzi 51, I-50047 Prato.

Jørgen Steen Jensen

DANSK SELSKAB FOR AMERIKANSK HISTORIE: Foreningen stiftedes den 25. okt. 1977. Som formand valgtes universitetslektor, dr. phil. Inga Floto, og bestyrelsens øvrige medlemmer blev: universitetslektor, mag. art. Niels Amstrup; folketingsbibliotekar, dr. phil. Kristian Hvidt; cand. phil. Steen Illeborg; adjunkt, cand. mag. Kim Mølgaard Nielsen; lektor, cand. mag. Henrik Skovgaard Nielsen; cand. phil. Paul Messer Paulsen.